

KUPÓNY NA MÁSLA

Erich Stauder vs. město Ulm

(29/69) ze dne 12 listopadu 1969

PŘEDMĚT:

ochrana základních lidských práv, jednotný výklad a aplikace práva EU, mnohojazyčnost

PRÁVNÍ ÚPRAVA:

obecné zásady právní

POPIS SKUTKOVÉHO STAVU:

Rozhodnutí Komise č. 69/71/EHS adresované členským státům umožňovalo prodej přebytků v produkci másla na společném trhu za zvýhodněné ceny určitým sociálně potřebným jednotlivcům. Cílem bylo podpořit prodej másla a zbavit se nadbytečných zásob. Aby tato podpora dosáhla skutečně k potřebným a nebyla zneužívána, stanovilo uvedené rozhodnutí okruh podmínek, které musely být splněny pro to, aby příjemce mohl slevy využít.

Jak již bylo řečeno, rozhodnutí adresátem uvedeného rozhodnutí byly všechny členské státy. Jednotlivé jazykové mutace (celkem 4) rozhodnutí se však lišily. Konkrétně existovaly dvě různé verze čl. 4 rozhodnutí. Německá verze stanovila, že máslo bude vydáváno oprávněnému oproti kupónům indikujícím jejich jméno. Ostatní jazykové verze požadovaly pouze

předložení kupónu odkazujícího na osobu oprávněného tak, aby mohla být jinými způsoby spolehlivě ověřena jeho identita.

Pan Erich Stauder byl s organizací prodeje másla v Německu nespokojen a rozhodl se bránit soudní cestou. Nelíbilo se mu, že není dostatečným způsobem zajištěna ochrana jeho osobních údajů. Lístky uvádějící jeho jméno ležely v pokladnách supermarketů a okruh osob, které se mohly seznámit se skutečností, že je pan Stauder sociálně potřebný byl velmi široký. Německý správní soud ve Stuttgartu (Verwaltungsgericht) rozhodující ve věci se rozhodl obrátit se na Soudní dvůr EU s předběžnou otázkou.

Z ROZHODNUTÍ SD EU:

Pokud je určité rozhodnutí adresované všem členským státům, pak požadavek jednotné interpretace a aplikace znemožňuje posuzovat jednu jazykovou verzi textu izolovaně, ale předpokládá, že tato verze bude vykládána s ohledem na skutečný záměr orgánu, který ji přijal, a účelu, který sledoval, a to ve světle zejména ostatních jejích jazykových verzí.

V případě jako je tento musí převážít nejvíce liberální výklad za předpokladu, že je dostatečný pro dosažení cílů předpokládaných dotčeným rozhodnutím. Nelze akceptovat myšlenku, že by orgán, který rozhodnutí přijal, zamýšlel uložit přísněji povinnosti v některých státech oproti jiným.

Tato interpretace je navíc podpořena stanoviskem Komise, že odstranění požadavku uvádění jména na kuponu bylo navrženo Řídícím výborem, který návrh rozhodnutí 69/71 posuzoval. Poslední odstavec preambule tohoto rozhodnutí dokazuje, že Komise zamýšlela uvedený návrh přijmout.

...

Při takovém způsobu výkladu dotčené ustanovení neobsahuje nic, co by mohlo zasáhnout do základních lidských práv vyvěrajících z obecných zásad komunitárního práva a chráněných Soudem.

KOMENTÁŘ:

Problematika základních lidských práv a svobod nebyla v ryze hospodářsky zaměřených Římských smlouvách nijak řešena. Patrně se předpokládalo, že tyto otázky nebudou vznikat často, případně že se uplatní jiné mechanismy ochrany lidských práv.

Rozhodnutí „kupony na máslo“ je v tomto ohledu významné proto, že v něm Soudní dvůr EU patrně vůbec poprvé problematiku základních lidských práv a svobod zmínil. Z rozhodnutí vyplynulo, že jejich zdroj bude nutné hledat v oblasti obecných zásad komunitárního práva.

Skutečný význam tohoto rozsudku však spočívá v rovině interpretace práva Evropské unie. Mnohojazyčnost tohoto právního řádu s sebou přináší problémy, které dříve či později bylo nutné řešit. Z rozhodnutí vyplývá, že Soudní dvůr EU se vydal demokratickou cestou založenou na přesvědčení, že všechny jazykové verze jsou si vzájemně rovny.

V takovém případě ale selhává metoda jazykového výkladu. Soudní dvůr EU proto předpokládá srovnání všech (sic!) jazykových verzí příslušného právního předpisu a následné uplatnění dalších metod výkladu. Zejména je nutné zmínit metodu teleologickou, dále pak historickou či logickou. Ve vztahu k jednotlivci se pak musí uplatnit požadavek proporcionality, dle něhož je nezbytné z mnoha v úvahu přicházejících metod výkladu vybrat to, která je vůči němu nejvíce liberální.

Problematika interpretace práva Evropské unie byla řešena i v dalších významných rozhodnutích Evropského soudního dvora. Zmínit je nutné především rozhodnutí CILFIT, kde Soudní dvůr EU potvrdil povinnost srovnávat jednotlivé jazykové verze. Dále ale připomenul, že právo Evropské unie používá vlastní terminologii, na což je nutné i v případě naprosté shody různých jazykových verzí pamatovat. Právní pojmy totiž nemusí mít nutně stejný význam v právu Evropské unie a v různých vnitrostátních právních rádech. Soudní dvůr EU dále konstatoval, že je také nutné posuzovat každé ustanovení práva Evropské unie v jeho celkové souvislosti a interpretovat je s ohledem na všechna ustanovení tohoto práva, jeho cíle a stav vývoje k datu, kdy má být dočtené ustanovení práva uplatněno.